

Mircea Eliade - spirit al amplitudinii

Ce reprezinta Mircea Eliade in cultura veacului nostru poate fi aratat, in primul moment, doar prin comparatie. La capatul celor 12 volume din „Ramura de aur”, Frazer declara ca istoria omului este un sir de crime si stupiditati. La capatul unui inventar al credintelor omenirii, la fel de autorizat daca nu de vast, Eliade afirma: totul a avut sens. In ultimii doua sute de ani ai Europei Occidentale, toate s-au dizolvat in fata luciditatii "omului modern"; astazi s-ar spune ca nimic nu mai insemna nimic. Eliade declara, in numele altei forme de luciditate: fiecare lucru si gest al omului au insemnat ceva. S-au prabusit religii, state si sisteme alaturi de triburi si credinte tribale; s-au surpat nu numai in timpul lor istoric, ci si in adevarul lor. Dar in fata acestei cascade de prabusiri, iata pe cineva care vine sa spuna: Toate tin, in fond. Numai Hegel, in ceasul sau si in felul sau, mai facuse asa ceva, iar Eliade poate fi alaturat acestuia, intr-un sens - oricat de nepotrivit ar parea la inceput - avand de partea sa taria faptelor, pe cand primul avea taria speculatiilor. Mircea Eliade si-a construit o serioasa formatie filozofica inca din Romania. Dupa o pubertate dificila de intens studiu solitar, incepand din 1925 adolescentul este aproape unanim recunoscut ca "sef al generatiei" sale. Inca de la varsta de 14 ani, incepuse sa scrie articole de entomologie, care tradeaza o surprinzatoare imaginatie, ceva mai tarziu, primele romane.

Romanul Gaudeamus, terminat in 1928, partea a doua din Romanul adolescentului miop, cuprinde informatii autobiografice interesante despre prima intalnire cu viitorul lui profesor de logica si metafizica, Nae Ionescu, care avea sa aiba o influenta decisiva asupra carierei sale. Recunoscand talentul si cunostintele lui Mircea Eliade, Nae Ionescu i-a dat o slujba in redactia ziarului Cuvantul. Desi parerile posteritatii sunt impartite, Nae Ionescu a avut meritul de necontestat de a fi sprijinit tinere talente ca Mihail Sebastian sau Emil Cioran. Dorind sa-si largeasca orizontul intelectual dincolo de cultura franceza, pe atunci dominanta in Romania, Eliade invata limba italiana si face din Giovanni Papini idolul sau, in al carui roman Un uomo finito se recunoaste in intregime. Cu ocazia unor calatorii in Italia ii cunoaste personal pe Papini si pe Vittorio Macchioro, care avea publicatii in domeniul istoriei religiilor. O indiscretie a tanarului Eliade, care publica un interviu luat lui Macchioro, mentionand unele remarci amare ale acestuia asupra regimului lui Mussolini, i-au provocat acestuia neplaceri.

In 1929 isi ia licenta cu o teza despre filozofia italiana in timpul Renasterii. Dupa cultura italiana, filozofia indiana devine a doua pasiune a lui Mircea Eliade. Obtinand o bursa particulara, incepe sa studieze limba sanscrita si Yoga cu Surendranath Dasgupta, in Calcutta. Intors la Bucuresti, isi da doctoratul in filozofie cu o dizertatie despre Yoga. In 1933 capata mare popularitate romanul Maitreyi, bazat pe experienta din India si pe date autobiografice. Intre 1932 si 1943 publica mai multe volume de proza literara, eseuri si lucrari stiintifice. De la mijlocul anilor '30, Eliade s-a apropiat treptat de ideologia Miscarii Legionare, in cadrul careia devine un activist cunoscut. Acest lucru s-a manifestat in mai multe articole pe care le-a scris pentru diferite publicatii, printre care si ziarul oficial al Miscarii, "Buna Vestire", dar si prin campania electorala pentru alegerile din decembrie 1937. Eliade s-a distantat ulterior de aceasta atitudine, insa a evitat mereu sa se refere la aceasta perioada critica din tineretea sa. Anumiti exegeti ai operei sale au comentat faptul ca

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Eliade, de fapt, nu s-a dezis niciodata de valorile ideologiei legionare, dovada idei de factura mistic-totalitara sau antisemite regasibile in operele sale stiintifice, sau trimiteri la eroi legionari, regasibile in operele sale literare.

Incepand din 1957, Mircea Eliade se stabileste la Chicago, ca profesor de istorie comparata a religiilor la Universitatea "Loyola". Reputatia sa creste cu fiecare an si cu fiecare noua lucrare aparuta, devine membru in institutii ilustre, primeste mai multe doctorate honoris causa. Ca istoric al religiilor, Mircea Eliade a pus accentul asupra conceptului de spatiu si timp sacru. Spatiul sacru este in conceptia lui Eliade centrul universului, pe cand timpul sacru este o repetitie a elementelor de la originea lumii, lumea considerata ca "orizontul" unui anume grup religios. In aceasta conceptie fiintele umane arhaice erau orientate in timp si spatiu, cele moderne ar fi dezorientate. Dar si in omul modern ar exista o dimensiune ascunsa, subconstienta, guvernata de prezenta secreta a unor profunde simboluri religioase. Catedra de Istoria Religiilor de la Universitatea din Chicago ii poarta numele, ca dovada a vastei sale contributii la literatura specializata din acest domeniu. La catedra i-a urmat asistentul sau, Ioan Petru Culianu, un alt savant roman de talie internationala.

In ultimii ani de viata, in ciuda serioaselor probleme de sanatate, a continuat sa ramana angajat cu aceeasi unica, nelimitata curiozitate si entuziasm. Mircea Eliade a murit la varsta de 79 de ani, la 22 aprilie 1986, la Chicago. Opera sa literara sta marturie acestei convingeri de viata, fresca a problemelor existentiale in epoca pe care a trait-o. „Intoarcerea din rai” (1934) si „Huliganii” (1935) sunt romane semifantastice in care Eliade accepta existenta unei realitati extrasenzoriale. Omul este in cautarea propriilor sale forte ascunse, este instrumentul acestor forte pe care nu le poate controla. Aceasta filozofie personala este exprimata de Mircea Eliade atat in nuvele memorabile, cum ar fi „La tiganci” (1959), cat si in romanul „Noaptea de Sanziene” (1971). Posteritatea sa este controversata, indeosebi datorita modului malonest in care si-a construit propria biografie. In ciuda detaliilor amanuntite pe care volumele „Jurnalului” sau sau ale altor scrieri autobiografice le ofera, Eliade nu se refera - sau se refera distorsionat - la episoade care i-ar fi putut umbri reputatia. Astfel, exegetii sai au trebuit sa reconstituie rolul participarii sale la miscarea legionara din lucrarile altor autori, precum „Jurnalul” lui Mihail Sebastian. Valorile spirituale, antiistoriste si antipolitice promovate de Eliade au continuat sa anime proiecte culturale si dupa 1990, moment in care a (re)dobandit un statut de autor mitic. Indesebi in randul tinerilor, care, redescoperind concomitent libertatea religioasa, literatura fantastica si fronda specifica tanarului Eliade au creat din opera si viata lui Eliade noi referinte.

Evaluarea critica a posteritatii lui Eliade ramane astfel importanta, tocmai datorita prestigiului si imaginii culturale covarsitoare pe care un autor de factura enciclopedica, cu preocupari fascinante si biografie contradictorie continua sa o ofere. A scris peste 40 de studii stiintifice (traduse in 16 limbi) si 20 de romane, nuvele, povestiri. In toata creatia sa epica, nuvele si romane, naratiunea se desfasoara pe mai multe planuri, ca sa dazvaluie in mod progresiv fantasticul ascuns in banalitatea cotidiana. Asa cum o axioma reveleaza o structura a realului necunoscuta pana atunci - astfel spus instaureaza o lume noua, literatura fantastica dezvaluie, mai de graba, creaza universuri paralele.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Mircea Eliade, un spirit al amplitudinii.

Asemenea lui Camil Petrescu, Mircea Eliade nu mai crede in superstitia scrisului frumos. Daca inainte literatura a fost echivalata cu stilul, autorul "Noptii de Sanziene" nu e preocupat de imperfectiunile de ordin lexical, ci il fascineaza omul din scriitor. Eliade scrie niste romane cerebrale ale caror personaje traiesc niste experiente decisive. Prozatorul este torturat de intrebari, de unde numeroasele paranteze si ezitari, care reflecta deplina lui sinceritate. Raspunsurile conteaza mai putin decat interogatiile, deoarece orice concluzie inseamna ceva finit, sofisticat si nu mai exprima dilemele unei cunoasteri de sine ce doreste sa coboare pana la radacinile fiintei. Cata autenticitate, atata originalitate, am putea spune despre aceasta literatura existentialista in care se face elogiul faptei, similara cu creatia.